

Yttrande
2020-03-05

Arbetsdepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet Ds 2019:29 Ändrade bestämmelser avseende särskilda insatser för personer med tre fjärdedels sjukersättning eller aktivitetsersättning

Sammanfattning

Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDUF) instämmer i förslaget om ändrad ersättningshantering som framgår av i utredningens förslag, men förbehåller vikten av tydlig information till den enskilde och fungerande kontaktväg för kommunikation mellan den enskilde och myndigheterna. SDUF ifrågasätter varför inte fler organisationer blivit kontaktade och givits möjligheten att lämna sina synpunkter i ett remissvar; det borde skett en större utredning och bredare förfrågan kring vilka konsekvenser en ändring av ersättningshanteringen skulle göra för den enskilde.

Kommunikation vid lagändring

De döva och hörselskadade som förbjöds använda teckenspråk i skolan fram till 1981 har i många fall drabbats av en språklig deprivation som sedan följt genom livet vilket i varierande grad påverkar läsförståelse eller uppfattning av situationer i kontakt med myndigheter och andra samhällsfunktioner. Det finns även grupper som av olika anledningar fått svenskt teckenspråk sent i livet. Det handlar exempelvis om barn som inte fått teckenspråk hemma, om döva nyanlända som inte fått teckenspråk i sitt hemland och barn som placerats i hörande miljöer trots att de hörseltekniska hjälpmedlen inte ger fungerande kommunikation.

Idag är systemet långt ifrån rättssäkert då handläggarna inte har kunskap i hur situationen ser ut för döva i Sverige samt att det saknas kunskap om teckenspråk, hur man använder tolk, dövkultur, hur man bemöter teckenspråkiga döva samt döva med fler diagnoser. Om informationen inte finns på teckenspråk måste många döva få hjälp av kurator, dövteam eller liknande för att tolka skrivelser från till exempel myndigheter eller hur man fyller i blanketter m.m.

SDUF betonar att om en lagändring träder i kraft krävs att informationen ut har en säker kommunikation och med professionellt stöd vid behov till döva och hörselskadade, för att förhindra oro och obehag hos målgruppen.

Konsekvenser av förslaget delar

SDUF tror inte att förslaget kommer att ge andra konsekvenser än vad som lyfts i utredningens förslag, men ifrågasätter varför inte Sveriges Dövas Riksförbund, Hörselskadades Riksförbund, Unga hörselskadade, Förbundet Sveriges Dövblinda eller Dövblind ungdom har fått en inbjudan att lämna remissvar? De borde alla fått möjligheten att lämna sina synpunkter eftersom de kan ha medlemmar som skulle bli berörda av den lagändring som föreslås. Organisationerna kunde ha uppmärksammat om det finns konsekvenser för den enskilde som inte utredningen fäst avseende vid.

Ställningstagande till förslaget

Sveriges Dövas Ungdomsförbund ser positivt på ändrad ersättningshantering under förutsättning att all information om förändringarna ska vara tydlig och enkel att förstå i skrift och ska översättas till teckenspråk så att de nya systemen även når den teckenspråkiga målgruppen för att undvika obehag och förvirring.

SDUF tar inte ställning för eller emot något av de övriga förslag som lyfts i övrigt i promemorian utan enbart den frågor vi valt att lyfta fram i detta yttrande.

Juni Sowell

Förbundsordförande
Sveriges Dövas Ungdomsförbund